

พัฒนาการและการจัดการความรู้ศิลปะปูนปั้นเมืองเพชรบุรี:
นายทองร่วง เอ็มโอบุช ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์
(ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น)

Development and Knowledge Management of Stucco Art
in Phetchaburi: Mr.Thongruang Em-ot, National Artist in
Visual Arts (Minor Arts -Stucco Art)

นันทนัฏฐ์ ตาละลักษณณ์¹/ ภรตี พันธูภากร²

Nanthanat Talalask¹ / Poradee Pantupakorn²

¹นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

¹Doctoral Student in Art and Cultural Administration, Faculty of Fine and Applied Art,
Burapha University

²ศาสตราจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

²Professor, Advisor, Faculty of Fine and Applied Art, Burapha University

*Corresponding author Email: hank.talalask789@gmail.com

(Received: June 10, 2019.; Revised: 29 October, 2019; Accepted: December 15, 2019)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการศิลปะปูนปั้นของนายทองร่วง เอ็มโอบุช ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) เมืองเพชรบุรี 2) วิเคราะห์งานปูนปั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 - พ.ศ. 2544 ของนายทองร่วง เอ็มโอบุช 3) ศึกษาการจัดการความรู้งานศิลปะปูนปั้นของนายทองร่วง เอ็มโอบุช เป็นการวิจัยโดยศึกษาสังเกต

ผลงานปูนปั้น นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) เมืองเพชรบุรี วิเคราะห์ถึงแนวความคิด รูปแบบและความหมายอุดมคติของการสร้างผลงาน ตั้งแต่เริ่มต้นถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ นายทองร่วง เอมโอษฐ์ บันทึกเสียงและบันทึกภาพผลงานด้วยกล้องถ่ายภาพปูนปั้นที่เกิดจากฝีมือ นายทองร่วง เอมโอษฐ์

ผลจากการศึกษาพบว่า

1. การสร้างงานศิลปะปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ แสดงถึงเนื้อหาเรื่องราวและ พัฒนาการในงานศิลปะปูนปั้นในเมืองเพชรบุรีเริ่มตั้งแต่วางสมัยอยุธยาตอนปลายถึงรัตนโกสินทร์ ส่งผลให้รูปแบบผลงานปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ มีเอกลักษณ์ปูนปั้นโดดเด่นเฉพาะตัว

2. การสร้างสรรค์ผลงานปูนปั้นของนายทองร่วง เอมโอษฐ์ มีการสอดแทรกเนื้อหา แนวใหม่ ได้แก่ ผู้คน วัตถุ อาคาร สถานที่ร่วมสมัย กิจกรรมชาวบ้านและปรีศนาธรรม ซึ่งปรากฏเด่นชัดในงาน ราว พ.ศ. 2504-2544 แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาพร้อมสมัยเชิงปัจเจกบุคคล ในงาน จนทำให้นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ได้รับยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น)

3. ในการจัดการความรู้การสืบสานอัตลักษณ์อิทธิพลปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ นั้น ใช้การนำเทคนิคแนวทางการปั้นปูนมาร่วมบูรณาการสร้างสรรค์ในการเรียนการสอน รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพชรบุรี สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งพบว่านักศึกษาไม่เลือกปั้นปูนในหัวข้อประเภท ธรรมะและประเภทความคิด เพราะยากในตีความ นักศึกษาเลือกทำงานปูนปั้นประเภท สวยงาม เนื่องจากรูปทรงตัวอย่างรูปปั้นพระพิฆเนศเป็นรูปทรงที่ดูโครงสร้างไม่ซับซ้อน

คำสำคัญ: พัฒนาการ ศิลปะปูนปั้น การจัดการความรู้

Abstract

This research aimed to: 1) study the stucco art development, of Mr. Thongruang Em-ot, National Artist in Visual Arts (Minor Arts-Stucco Art) in Phetchaburi, 2)analyze stucco work since the year 1957 - 2001 of Mr. Thongruang Em-ot, 3) study the knowledge management in stucco art of Mr. Thongruang Em-ot. This research was a field research by observing the stucco work of Mr. Thongruang Em-ot, National Artist in Visual Arts (Minor Arts-Stucco Art) in Phetchaburi to analyze concepts, forms and ideal meanings of creation from the beginning to the present. In addition, data were also collected by studying documents, interviewing Mr.Thongruang Em-ot, audio recording, taking photographs of Mr. Thongtong Aimoth's the stucco work.

The results of the study showed that:

1. The creations of Mr. Thongruang Em-ot illustrated the content and development of the stucco art in Petchaburi from the late Ayutthaya period to Rattanakosin. The style of the stucco work had a distinctive unique.

2. The creations of the stucco work included new content such as people, objects, buildings, contemporary places, folklore routines, and Dharma enigma which appeared prominently around B. E. 2504 - 2544. Mr.Thongruang Em-ot's works showed the contemporary content of the individual until he was regarded as artist in visual arts (Minor Arts -Stucco Art).

3. For knowledge management about the inheritance of identity, stucco work influence of Mr. Thongruang Em-ot, the researcher integrated the technique of stucco in teaching and learning in Phetchaburi local sculpture course, Art Education Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Phetchaburi Rajabhat University. It was found that students did not choose stucco on the topic of Dharma and the type of thought because they were difficult to interpret. Students chose stucco work in the type of beauty, due to the sample shape of the Ganesha's statue had simple structure.

Keywords: Development, Stucco work, Knowledge management

บทนำ

ปูนปั้น เป็นกรรมวิธีสร้างสรรค์ศิลปะไทยสาขาหนึ่ง อันมีมาแต่โบราณดั่งปรากฏให้เห็นอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ มากมาย เช่น อุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ เจดีย์ หอระฆัง ซุ้มประตู หน้าต่างและฐานชุกชีพระพุทธรูปจะนิยมปั้นลวดลายประดับตกแต่ง เพื่อเน้นความงามความโอ้อ่างบอกถึงความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา (บัวไทย แจ่มจันทร์, 2529: 15) จากการที่เพชรบุรีเป็นเมืองเก่ามีความเจริญรุ่งเรืองกับทั้งเป็นเมืองที่มีความสำคัญมาตั้งแต่สมัยอดีตกาล หลายยุคหลายสมัยอยู่ในเส้นทางการติดต่อเข้าออกระหว่างกรุงศรีอยุธยากับมอญ พม่า อินเดีย ลังกา ตลอดจนถึงยุโรป (จังหวัดเพชรบุรี, 2544: 1-5) จึงมีหลักฐานทางศิลปกรรมด้านต่าง ๆ ปรากฏตามวัดวาอารามและศาสนสถานทั่วไป

ดินแดนที่เป็นจังหวัดเพชรบุรีปัจจุบันเป็นแหล่งที่ปรากฏผลงานศิลปกรรมงานปูนปั้น ช่างปูนปั้นเมืองเพชรจะใช้ปูนสดที่มาจากการตำของส่วนผสมต่าง ๆ ที่เรียกกันทั่วไปว่า ปูนตำ เป็นวัสดุในการสร้างงาน (บุญรัตน์ เจริญชัย, 2541: 16) การตำปูนต้องอาศัยเวลาความอดทน และต้องเป็นคนช่างสังเกต จนทำให้เกิดการเรียนรู้ว่า เมื่อใดที่ตำจะนำไปปั้นลวดลายหรือรูปต่าง ๆ ได้ ในการตำปูน เมื่อตำเสร็จแล้ว นำไปใส่ภาชนะที่มีมิดชิดไม่ให้อากาศเข้าได้ เพราะจะทำให้ปูนแข็งตัวได้ปูนปั้นนี้ส่วนมากใช้เป็นเครื่องตกแต่งประดับอาคารสิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรม มีทั้งลวดลายเป็นพระพุทธรูป รูปคน รูปสัตว์ต่าง ๆ มากมาย สุดแต่ว่าช่างปูนปั้นจะสร้างผลงาน ผลงานปูนปั้นของช่างปูนปั้นเมืองเพชรบุรี ในอดีตและปัจจุบันมีการศึกษาค้นคว้าสืบทอดทั้งด้านรูปแบบของการถ่ายทอดความรู้ทั้งๆ ที่ช่างปูนปั้นทั้งหมดก็ไม่

เคยผ่านการเรียนรู้ตามหลักวิชาเพียงแต่ได้รับการถ่ายทอดจากครูอาจารย์ที่บ้าน หรือ โดยส่วนหนึ่งเป็นพวกครูพักลักจำ จนทำให้ช่างแต่ละคนมีการพัฒนาฝีมือของตนให้มีความก้าวหน้า และพัฒนามากขึ้นในด้านเทคนิคการปั้นปูนเมืองเพชร คือ ความอสมมาตร ซึ่งเป็นการพลิกแพลงสติปัญญาอารมณ์ความรู้สึกของช่างปูนปั้นสร้างสรรค์การปั้นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของงานปูนปั้นจนเกิดเป็นผลงานปูนปั้นรูปแบบเฉพาะของสกุลช่างปั้นเพชรบุรี จนเป็นที่ยอมรับวิธีการทำงานปูนปั้น ทั้งในจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดอื่นๆ การทำงานของสกุลช่างปูนปั้นเมืองเพชรบุรีนั้น จะสัมพันธ์กับบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ พระสงฆ์ และกลุ่มอนุรักษวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้มีผลต่อการพัฒนางานฝีมือของช่างปูนปั้นเป็นอย่างมาก แต่ด้วยวิชาการสมัยใหม่ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงมีช่างบางกลุ่มได้นำเอาวิชาการใหม่ๆ เข้ามาสอดแทรกในงานปูนปั้น จึงทำให้เกิดศิลปะผสมเกิดขึ้น นับว่าเป็นผลดีของต่างๆ กรรมวิธีในการการสร้างสรรค์ผลงานปูนปั้นของช่างในแต่ละยุคสมัยย่อมมีความแตกต่างกันไป เทคนิคย่อมไม่เหมือนกัน แต่มีเป้าหมายเดียวกันคือ ความแข็งแรง และอยู่ได้นานนับปีหลาย ๆ ปี จนเป็นที่ประจักษ์

นายทองรุ่ง เอมโอษฐ์ ศิลปินปูนปั้นได้สร้างผลงานศิลปะปูนปั้นเป็นที่ประจักษ์ของสังคมรวมถึงการสร้าง อัตลักษณ์ปูนปั้นเมืองเพชรจนได้รับรางวัลวัลศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) ผลงานประณีตศิลป์ชั้นเยี่ยม ผ่านรูปแบบการปั้นปูนที่แตกต่างจากช่างปั้นปูนทั่วไป ยังมีจุดเด่นเฉพาะตัวในการสร้างสรรค์ของนายทองรุ่ง เอมโอษฐ์ คือการเสนอประเด็นสังคมและการเมืองสอดแทรกในผลงานมากมาย จนได้รับการยกย่องว่าเป็นศิลปินปูนปั้นผู้สร้างสรรค์สังคม สร้างอรรถรสในการชื่นชมผลงานเพื่อให้ข้อคิดและสอดแทรกคติธรรมต่างๆเป็นที่จดจำและกล่าวขานในสังคม ด้วยทักษะอันสูงส่งในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาประวัติและผลงานพัฒนาการและการจัดการความรู้ศิลปะปูนปั้น นายทองรุ่ง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) การสร้างคุณค่าและมูลค่าทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นการจัดการความรู้ภูมิปัญญาปูนปั้น เพื่อให้ศิลปะปูนปั้นเพชรบุรีคงอยู่คู่ท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีและเผยแพร่สู่สาธารณชนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพัฒนาการศิลปะปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) เมืองเพชรบุรี
2. ศึกษาวิเคราะห์งานปูนปั้น นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 - พ.ศ. 2544
3. การจัดการความรู้ศิลปะปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) เมืองเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องพัฒนาการและการจัดการความรู้ศิลปะปูนปั้นเมืองเพชรบุรี: นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์(ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) นี้เป็นการวิจัยโดยศึกษาสังเกตผลงานปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวความคิดรูปแบบและความหมายอุดมคติการสร้างผลงานตั้งแต่เริ่มต้นถึงปัจจุบันขอบเขตพื้นที่ภายในจังหวัดเพชรบุรี จากผลงานปูนปั้นที่สร้างสรรค์ที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ใช้เป็นข้อมูลศึกษา โดยวิเคราะห์จากรูปแบบผลงานปูนปั้นที่ปรากฏ การจัดวางโครงสร้าง องค์ประกอบ เรื่องราว เทคนิควิธี ตลอดจนอิทธิพลการก่อเกิดเป็นตัวกำหนดรูปแบบของผลงานปูนปั้น ผนวกกับการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์นายทองร่วง เอมโอษฐ์ บันทึกเสียง และใช้กล้องบันทึกภาพผลงานปูนปั้นจากกลุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูลภาคสนามผลงานปูนปั้นภายในจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่จำแนก 4 ชั้นตอน ดังนี้

ชั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์คุณค่าของภูมิปัญญาปูนปั้น นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์ - ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร

ชั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนาการแนวความคิดผลงานปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์ - ศิลปะปูนปั้น) เมืองเพชรบุรี ตั้งแต่

อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การศึกษาประวัติศาสตร์บอกเล่า (Oral history) และการศึกษาภาคสนาม (Field research)

ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอแนวทางการจัดการความรู้งานปูนปั้นสายสกุลช่าง นายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์ - ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 4 สรุป และประมวลผลแนวทางการจัดการความรู้ภูมิปัญญางานปูนปั้นสกุลช่างนายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์ - ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างปูนปั้นขอบเขตภายในจังหวัดเพชรบุรีทั้งหมด 10 สถานที่ ดังนี้

- 1) วัดเขابันไดอิฐ จังหวัดเพชรบุรี
- 2) วัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัดเพชรบุรี
- 3) ศาลหลักเมือง จังหวัดเพชรบุรี
- 4) วัดสนามพราหมณ์ จังหวัดเพชรบุรี
- 5) วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
- 6) สถานีรรางไฟฟ้าเคเบิลคาร์ (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี
- 7) ร้านขนมหม้อแกงแม่กิมไล้ จังหวัดเพชรบุรี
- 8) วัดโตนดหลวง จังหวัดเพชรบุรี
- 9) โรงพยาบาลเพชรรัชต์ จังหวัดเพชรบุรี
- 10) สะพานเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี

เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ประกอบภาพถ่าย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลงานศิลปะปูนปั้นในกลุ่มตัวอย่างที่เกิดจากฝีมือนายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ โดยวิเคราะห์จากรูปแบบผลงานปูนปั้นที่ปรากฏ การจัดวางโครงสร้างองค์ประกอบ เรื่องราว เทคนิควิธี ตลอดจนอิทธิพลการก่อเกิดเป็นตัวกำหนดรูปแบบของผลงานปูนปั้น ที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตามองค์ประกอบทางศิลปะปูนปั้นตามช่วงเวลา จำนวน 10 สถานที่ภายในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ 1) วัดเขابันไดอิฐ จังหวัดเพชรบุรี 2) วัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัดเพชรบุรี 3) ศาลหลักเมือง จังหวัดเพชรบุรี 4) วัดสนามพราหมณ์ จังหวัดเพชรบุรี 5) วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี 6) สถานีรรางไฟฟ้าเคเบิลคาร์ (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี 7) ร้านขนมหม้อแกงแม่กิมไล้ จังหวัดเพชรบุรี 8) วัดโตนดหลวง จังหวัดเพชรบุรี 9) โรงพยาบาลเพชรรัชต์ จังหวัดเพชรบุรี 10) สะพานเทศบาล จังหวัดเพชรบุรี

พบว่ารูปแบบผลงานศิลปะปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ มีความโดดเด่นทั้งทางด้านรูปแบบ ความสมมาตร ซึ่งเป็นการพลิกแพลงสติปัญญาอารมณ์ความรู้สึกของนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ผ่านสร้างสรรค์การปั้นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของงานปูนปั้นและเนื้อหาที่สามารถสื่อ ความหมาย ทั้งทางด้านการเมือง วิถีชีวิตและปรีศนาธรรม โดยเนื้อหาเรื่องราวเป็นเรื่องที่นาย ทองร่วง เอมโอษฐ์ มีความผูกพัน รู้จัก ค้นเคย เกี่ยวกับธรรมชาติ วิถีชีวิตชาวบ้าน และการเมือง ทำให้ผลงานปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ มีรูปแบบเฉพาะเป็นที่ประจักษ์ที่ต่างจากผลงาน งานปูนปั้นทั่วไปจนได้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) พุทธศักราช 2554 สามารถศึกษาถึงรูปและความหมาย จากรูปแบบของเทคนิคกระบวนการ ขั้นตอนต่างๆ ที่สัมพันธ์กับพื้นที่ผลงานศิลปะปูนปั้น เมื่อวิเคราะห์จากผลงานปูนปั้นเริ่มต้น ถึงปัจจุบันว่ามีเนื้อหาแนวทางการสร้างสรรค์และแนวทางการจัดการความรู้ จำแนก การศึกษาออกได้เป็น 3 ประเด็นดังนี้

1. ด้านพัฒนาการศิลปะปูนปั้น นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขา ทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี
 2. ด้านผลงานศิลปะปูนปั้น พ.ศ.2504 -พ.ศ.2544 นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปิน แห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี
 3. ด้านการจัดการความรู้ผลงานศิลปะปูนปั้น นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปิน แห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี
- วิเคราะห์จากผลงานปูนปั้นมีรายละเอียดดังนี้
- พัฒนาการศิลปะปูนปั้นของนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี จำแนกแบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่ 1) ช่วงที่ 1 เรียนรู้ จากครูช่าง (พ.ศ. 2504 - 2510) 2) พัฒนาการศิลปะปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์

1. ช่วงที่ 1 เรียนรู้จากครูช่าง (พ.ศ. 2504 - 2510)

นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติปี 2554: สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์- ศิลปะปูนปั้น) เกิดเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน ปีพุทธศักราช 2486 นายทองร่วง เอมโอษฐ์ มีพี่น้อง ทั้งหมด 4 คน เป็นบุตรคนที่ 2 ของพ่อยศ เอมโอษฐ์ และคุณแม่สำลี เอมโอษฐ์ เมื่ออายุถึง

เกณฑ์ต้องเรียนหนังสือ บิดาได้ส่งเข้าศึกษาที่โรงเรียนวัดโดนดหลาย ซึ่งเป็นโรงเรียนใกล้บ้าน จนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปี พ.ศ.2498 ซึ่งเป็นการศึกษามากับคัมภีร์ในสมัยนั้นแต่ การศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สมัยนั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ เป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ และอยากจะมีการศึกษาที่สูงกว่า จึงตัดสินใจขอบิดาเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษา แต่ โรงเรียนที่จะเข้าไปศึกษาตอนนั้นอยู่ไกลบ้านจึงไปขออาศัยอยู่ที่วัดใกล้โรงเรียนเพื่อความสะดวก ในการเดินทาง การเข้าไปเป็นเด็กวัดนั้นนับว่าเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ที่มีใจอยากเรียน หนังสือแต่มีทุนทรัพย์น้อยในสมัยนั้น เพราะมีที่พัก อาหาร และเดินทางไปเรียนสะดวก เพียงแต่ช่วยเหลืองานในวัดเป็นการตอบแทน นายทองร่วง เอมโอษฐ์ เรียนได้สักระยะหนึ่งไม่ ทันทเรียนจบชั้นมัธยมก็ต้องเลิกเรียนและกลับมาอยู่บ้าน เนื่องจากทางวัดที่อาศัยอยู่ไม่สามารถ รองรับจำนวนเด็กที่มีอยู่จำนวนมากได้ เมื่อออกจากโรงเรียนได้ไม่นาน ในปี พ.ศ.2499 บิดา จึงให้บรรพชาเป็นสามเณรศึกษานักธรรม ณ วัดบางใหญ่ จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ในด้านหลักธรรมพุทธประวัติ และพระวินัย จัดเป็นการศึกษาระดับพื้นฐาน ของพระสงฆ์และสามเณร

เมื่อสอบนักธรรมตรีได้จึงย้ายไปจำพรรษาที่วัดอัมพวัน อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม เพื่อศึกษาต่อนักธรรมโทและนักธรรมเอก นายทองร่วง เอมโอษฐ์ บวชเณรที่ วัดบางใหญ่ได้ 2 ปี ก็สอบได้นักธรรมตรี ที่วัดมีนักธรรมตรีอย่างเดียวไม่มีนักธรรมโทนักธรรมเอก ก็ต้องย้ายวัดไปอยู่ที่ที่วัดอัมพวัน อำเภออัมพวา เรียนอยู่อีก 2 ปี ก็ได้้นักธรรมโทนักธรรมเอก (ทองร่วง เอมโอษฐ์, 2556) เมื่อลาสิกขาบทจากการเป็นสามเณรที่วัดอัมพวัน นายทองร่วงได้ ตัดสินใจอพยพย้ายถิ่นมาลงหลักปักฐาน ณ วัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัดเพชรบุรี เมื่อปี 2503 โดยหวังจะติดตามพระมหาเสวก จันทรแดง ครูสอนภาษาบาลีครั้งตอนที่ตนบวชเป็นสามเณร อยู่ที่วัดอัมพวัน การเดินทางครั้งนี้เป็นการเดินทางมาเมืองเพชรบุรีเพียงคนเดียวและเป็นครั้งแรก นอกจากพระเสวก จันทรแดง แล้วก็ไม่มีญาติหรือคนรู้จักที่อยู่เมืองเพชรบุรีเลย จึงตัดสินใจขอ บรรพชาเป็นสามเณรอีกครั้งเพื่อศึกษาเล่าเรียนภาษาบาลีเพิ่มเติม (ทองร่วง เอมโอษฐ์, 2556)

ขณะจำพรรษาอยู่ที่วัดมหาธาตุวรวิหาร สามเณรทองร่วงมีโอกาสชื่นชม ความงามของศิลปะอันล้ำค่าภายในโบราณสถานของวัด สามเณรทองร่วงรู้สึกประทับใจกับ

งานปูนปั้นที่ประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมเป็นที่สุด เพราะลวดลายที่พลิ้วไหวสวยงามบ่งบอกถึงความชำนาญและความตั้งใจของผู้รังสรรค์ผลงาน จนสามเณรทองร่วงไผ่ฝืนที่จะเป็นผู้รังสรรค์ผลงานเหล่านั้นด้วยตนเอง ขณะเพลิดเพลินกับการชื่นชมความงามของงานปูนปั้นก็ได้พบกับครูพิน อินฟ้าแสง ซึ่งเป็นช่างปั้นปูนชั้นครูของจังหวัดเพชรบุรี กำลังซ่อมแซมงานปูนปั้นพระพุทธรูปบริเวณฐานพระในองค์พระปรารักษ์ สามเณรทองร่วงเฝ้าดูการทำงานของครูพิน อยู่หลายวันและได้พิจารณาว่าช่างปูนปั้นที่ชำนาญงานสามารถทำเป็นอาชีพหลักได้ จึงตัดสินใจลาสิกขาบทอีกครั้งซึ่งในขณะนั้นอายุ 18 ปี เรียนได้ 1 ปี นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ก็เห็นงานปูนปั้นเป็นอาชีพ แต่ต้องใช้เวลาฝึกให้ชำนาญจึงตัดสินใจสึกจากเณร (ทองร่วง เอมโอษฐ์, 2556)

เมื่อลาสิกขาบทจากสามเณร นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ได้เข้าไปฝากตัวเป็นศิษย์กับครูพิน อินฟ้าแสง ครูพิน อินฟ้าแสง ไม่เชิงปฏิเสธการเป็นครูสอน แต่ได้ให้ข้อคิดว่าปูนปั้นเป็นของทำยากต้องลงหัดทำด้วยตัวเองโดยให้ดูตัวอย่างพระพุทธรูปทรงเครื่องประทับอยู่ในวัด ด้วยความศรัทธาและประทับใจในผลงานของครูพิน อินฟ้าแสง จึงติดตามและเฝ้าสังเกตการทำงานครูพิน อินฟ้าแสง และนำมาลองปั้นตามแบบอย่างของครู จนครูพิน อินฟ้าแสงเห็นความมุ่งมั่นของนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ที่จะปั้นให้ได้ จึงรับเป็นศิษย์ตั้งแต่นั้นมานายทองร่วง เอมโอษฐ์ เริ่มต้นเป็นช่างครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2504 จำแนกดังนี้

1.1 ช่วงที่ 1 เรียนรู้จากครูช่าง (พ.ศ. 2504 - 2510) ผลงานปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ดังนี้

พ.ศ.2504 งานซ่อมพระปรารักษ์ วัดมหาธาตุ

พ.ศ.2506 ปั้นซ่อมฐานพระพุทธรูป วัดมหาธาตุวรวิหาร

พ.ศ.2510 ปั้นหน้าบ้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดปลับปลาชัย จ.เพชรบุรี

1.2 พัฒนาการปูนปั้น (นายทองร่วง เอมโอษฐ์ พ.ศ.2512 - 2544)

พ.ศ. 2512 ปั้นหน้าบันศาลาการเปรียญ ทิศใต้ วัดเขานันไดอิฐ จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2518 ปั้นฐานพระวัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2522 ปั้นช่อฟ้า ไบระกา ศาลหลักเมือง จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2523 ปันรูปพระพิฆเนศ พระวิษณุกรรม หน้าพระวิหารวัดมหาธาตุ
วรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2524 ปันฐานเสมา วัดสนามพราหมณ์ จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2527 ปันภาพเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2530 ปันหน้าบันศาลานางสาวอัมพร บุญประคอง วัดมหาธาตุวรวิหาร
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2531 ปันเทวดาแต่งองค์ปรางค์ที่ทำการปฏิสังขรณ์ใหม่ วัดมหาธาตุ
วรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2532 ปันรูปยักษ์แต่งองค์ปรางค์ที่ทำการปฏิสังขรณ์ใหม่ วัดมหาธาตุ
วรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2533 ปันภาพสุนทรภู่ วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี วัดมหาธาตุวรวิหาร
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2534 ปันซุ้มพระหน้าอาคารตึกอุรุพงษ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2535 ปันภาพพฤษภามิฬ หน้าบันศาลานางสาวอัมพร บุญประคองด้าน
ทิศใต้ วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2540 ปันซุ้มท้าวพระพรหม สถานีรถไฟฟ้าเคเบิลคาร์ (เขาวัง)
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2540 ปันซุ้มประดับตกแต่งอุโบสถ วัดโตนดหลวง อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2541 ปันปูนประดับตกแต่ง อโรคยา โถงโรงพยาบาลเพชรรัชต์ จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2543 ปันภาพพระมหาชนกใช้กระเบื้องตกแต่ง ร้านขนมหม้อแกงแม่กิมไล้
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2544 ปันภาพประเพณีไทย สะพานท่าสงฆ์ จ.เพชรบุรี

2. สรุปพัฒนาการ เรียนรู้จากครูช่าง ปี พ.ศ. 2504 - 2510 ดังนี้

2.1 ผลงานการเลียนแบบครูช่าง (ช่วงแรก พ.ศ.2504 - 2510)

พ.ศ.2504 งานซ่อมพระปรางค์ วัดมหาธาตุ

พ.ศ.2506 ปั้นซ่อมฐานพระพุทธรูป วัดมหาธาตุวรวิหาร

พ.ศ.2510 ปั้นหน้าบันโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพลับพลาชัย จังหวัด

เพชรบุรี

1. ผลงานปั้นปั้นนายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์

1.1 งานซ่อมพระปรางค์ วัดมหาธาตุ

1.1.1 ปั้นปูนลายกระจังรวน

1.1.2 ปั้นปูนลายกระจังตาอ้อย

1.1.3 ปั้นปูนยักษ์แบก

1.1.4 ปั้นปูนลิงแบก

1.2 ฐานพระพุทธรูป วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

1.2.1 ปั้นปูนยักษ์แบก

1.2.2 ปั้นปูนลิงแบก

1.2.3 ปั้นปูนลายกระจังรวน

1.2.4 ปั้นปูนลายประจายาม

1.3 ปั้นปูนประดับหน้าบันโรงเรียนพระปริยัติธรรมทิศเหนือ วัด

พลับพลาชัย จังหวัดเพชรบุรี

1.3.1 ลายช่องทางโตประยุกต์

1.3.2 ลายกระจังรวน

1.3.3 ลายประจายาม

2. รูปแบบแนวคิดปูนปั้น

จากการศึกษารูปแบบแนวคิดพบว่าผลงานศิลปะปูนปั้น นายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ พ.ศ. 2504 - 2510 ช่วงแรกเป็นการสร้างสรรค์ศิลปะปูนปั้นตามแบบอย่าง ครุพิน อินฟ้าแสง และลอกเลียนผลงานปูนปั้นของเก่า การออกลายปูนปั้นยึดแบบรากฐานจากลายไทย อย่างเต็มประกอบกับคูดตัวอย่างงานปูนปั้นของเก่าตามฐานพระพุทธรูปภายในวัดมหาธาตุ

จังหวัดเพชรบุรีเป็นหลักประกอบไปด้วยลายกระจังตาอ้อย ลายกระจังรวน ลายประจายาม ก้ามปู และลายก้านขดเป็นหลักจึงเป็นจุดเริ่มต้นช่างปั้นปูนในส่วนรูปปั้นปูนตัวละคร ยักษ์แบกลายลิงแบก แบบตัวอย่างใช้แนวทางตามแบบของเดิมที่ปรากฏภายในวัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัดเพชรบุรี โดยนำตัวละครในวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์และจิตรกรรมฝาผนังภายในวิหารหลวงวัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัดเพชรบุรี มาเป็นต้นแบบผลงานงานปั้นปูน ในระยะเวลาต่อมา นายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ มีการพัฒนาการออกแบบลายปูนปั้นเกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2510 งานปูนปั้นหน้าบันทิศเหนือโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพลับพลาชัย จังหวัดเพชรบุรี นายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ ออกแบบลายหน้าบันด้วยตัวเองประกอบด้วลายช่อกระหนกทางโตแบบใหม่ที่มีการปาดด้วยเกรียงเป็นระนาบลายคมชัด ไม่เน้นการสับแฉงตามตัวกระหนกโดยปกติทั่วไป แต่ยังคงเห็นชัดถึงแรงบันดาลใจจากลายก้านคดโค้งออกช่อทางโตรุ่นเก่า จากงานปูนปั้นประดับหน้าบันอุโบสถ วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดสระบัว และวัดไผ่ล้อม ตามลำดับ กับลายช่อทางโตจากหน้าบันอุโบสถวัดเขว้านไดอิฐ (สันติ เล็กสุขุม, 2535: 99 - 100) พัฒนาออกแบบเป็นลายแนวประยุกต์สร้างความแตกต่างจากลายปูนปั้นของเดิมที่ปรากฏในงานประดับอาคารของเมืองเพชรบุรีสมัยอยุธยาตอนปลาย เช่น ลายช่อ (หรือลายคล้ายช่อทางโต) บนหน้าบันอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี

3. คุณค่าในการสร้างสรรค์ผลงานปูนปั้น

นายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ มีการสร้างสรรค์ปูนปั้นยึดหลักจากรูปแบบลวดลายปูนปั้นของเดิมที่มีพื้นฐานจากรูปแบบลายไทยและรูปแบบจิตรกรรมฝาผนังภายในวิหารหลวง วัดมหาธาตุ จังหวัดเพชรบุรี และมีพัฒนาการการออกแบบลายปูนปั้นในปี พ.ศ. 2510 หน้าบันทิศเหนือโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพลับพลาชัย จังหวัดเพชรบุรี ยังคงยึดลายลายก้านคดโค้งออกช่อทางโตรุ่นเก่าจากงานปูนปั้นประดับหน้าบันอุโบสถ วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดสระบัว และวัดไผ่ล้อม ตามลำดับ กับลายช่อทางโตจากหน้าบันอุโบสถวัดเขว้านไดอิฐ เป็นต้นแบบในการออกแบบลายช่อประยุกต์ในรูปแบบ นายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์

4. ภาพรวมเหตุปัจจัยบริบทที่เกี่ยวข้อง

ผลงานปูนปั้นนายทองร่วง เอ็มโฆษฐ ช่วงระยะเวลาเกือบ 10 ปี นายทองร่วง เอ็มโฆษฐ อยู่ภายใต้การควบคุมงานเป็นอย่างดีโดยอาศัยงานปูนปั้นจากครุพิน อินฟ้าแสง เป็นหลักผนวกกับการฝึกฝนเรียนรู้แนวทางการปั้นปูนด้วยตัวเอง ผลงานปูนปั้นนายทองร่วง เอ็มโฆษฐ ในช่วงนี้แฝงผลงานศิลปะปูนปั้นภายใต้ผลงานของครุพิน อินฟ้าแสง ช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2504 - 2510

การปั้นปูนผลงานปูนปั้นระยะแรกนั้นประเภทสวยงาม ได้เลียนแบบจากงานเก่าและขอคำปรึกษาจากครุพิน อินฟ้าแสง ผลงานส่วนใหญ่ใช้ลายไทยพื้นฐานเป็นตัวอย่างเช่น ลายกระจัง ลายยักษ์แบก ลายลิงแบก เป็นลายพื้นฐานปฏิบัติฝึกฝนจนเชี่ยวชาญนำไปสู่ความเป็นช่างปูนปั้นออกรับงานปูนปั้นด้วยตัวเอง

ภาพที่ 1 หน้าบันโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพลับพลาชัย จังหวัดเพชรบุรี

(ตัวอย่างช่วงแรก พ.ศ. 2504 - 2510)

2.2 การพัฒนางานปูนปั้น (นายทองร่วง เอ็มโฆษฐ พ.ศ. 2512 - 2544)

นายทองร่วง เอ็มโฆษฐ ปรับวิธีการ รูปแบบ การแก้ปัญหา และแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานโดยมีการประยุกต์สร้างความแตกต่างผลงานปูนปั้นของนายทองร่วง เอ็มโฆษฐ เป็นผลงานที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองตามฉบับงานปูนปั้นเมืองเพชร อีกทั้งใน

ผลงานจำแนกรูปแบบการปั้นเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ ประเภทสวยงาม ประเภทแฝงธรรมะ และประเภทความคิด ขอบเขตภายในจังหวัดเพชรบุรีจำแนก ดังนี้

2.2.1 ผลงานปูนปั้นประเภทสวยงาม

พ.ศ. 2512 ปั้นหน้าบันศาลาการเปรียญ ทิศใต้ วัดเขาบันไดอิฐ
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2518 ปั้นฐานพระวัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2522 ปั้นข้อฟ้า ไบระกา ศาลหลักเมือง จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2523 ปั้นรูปพระพิฆเนศ หน้าพระวิหารวัดมหาธาตุวรวิหาร
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2523 ปั้นพระวิษณุกรรม หน้าพระวิหารวัดมหาธาตุวรวิหาร
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2534 ปั้นซุ้มพระหน้าอาคารตึกอรุณพงษ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา
เพชรบุรี จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2534 ปั้นนางในวรรณคดีหน้าอาคารตึกอรุณพงษ์ วิทยาลัย
อาชีวศึกษาเพชรบุรี จ.เพชรบุรี

ภาพที่ 2 รูปปั้นพระพิฆเนศ หน้าพระวิหารวัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

(ตัวอย่างพ.ศ. 2512 - 2544)

สรุปผลงานปูนปั้นประเภทสวยงาม เป็นการการออกแบบลวดลายปูนปั้น
วิธีการทำงาน และวัสดุต่างๆ ที่ยังคงยึดตามแบบโบราณ โดยใช้ลายไทยเป็นหลักและรูปแบบ
ตัวอย่างในวรรณคดีไทย เป็นต้น

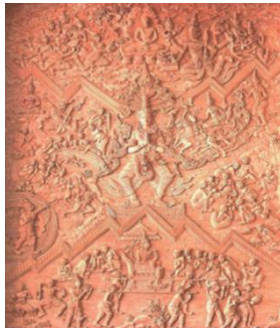
2.2.2 ผลงานปูนปั้นประเภทแฝงธรรมะ (ปริศนาธรรม)

พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2533 ปั้นศาลานางสาวอัมพร บุญประคอง วัด
มหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2540 ปั้นซุ้มประดับตกแต่งอุโบสถ (ฤาษีตัดตน) วัดโตนดหลวง
อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2541 ปั้นปูนประดับตกแต่งเรื่อง อโรคยา โถงโรงพยาบาลเพชรรัชต์
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2543 ปั้นภาพพระมหาชนก ใช้กระเบื้องตกแต่ง ร้านขนมหม้อแกง
แม่กิมไล้ จ.เพชรบุรี

ภาพที่ 3 ปูนปั้นประดับตกแต่งเรื่อง อโรคยา โถงโรงพยาบาลเพชรรัชต์ จ.เพชรบุรี

(ตัวอย่างพ.ศ. 2512 - 2544)

สรุปผลงานปูนปั้นประเภทแฝงธรรมะ (ปริศนาธรรม) งานปูนปั้นเป็น
การสอดแทรกคติธรรมโดยใช้หลักพระอภิธรรมในพระไตรปิฎกที่สอนให้รู้จักธรรมชาตารูปแบบ
ปูนปั้นความเหมาะสม ซึ่งเป็นการพลิกแพลงสติปัญญาอารมณ์ความรู้สึกของนายทองร่วง

เอมโษษฐ ใช้แนวทางหลักธรรมจากการบวชเรียนมาในอดีตถ่ายทอดผ่านสร้างสรรค์การปั้น ลวดลายปูนปั้น ดังนั้นเพื่อเข้าถึงสร้างอรรถรสในการชมเวลาชมผลงานปูนปั้นจึงต้องเข้าถึง ที่มาของผลงานจึงจะตีความของผลงานปูนปั้นที่แฝงธรรมะปริศนาธรรมได้หรืออธิบายจากผู้รู้ จึงจะเข้าใจความหมายยิ่งขึ้น

2.2.3 ผลงานปูนปั้นประเภทความคิด

พ.ศ. 2524 ปั้นฐานเสมา วัดสนามพรหมณ์ จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2527 ปั้นภาพเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 วัดมหาธาตุวรวิหาร
จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2530 ปั้นปูนประดับศาลา นางสาวอัมพร บุญประคอง ทิศ
ตะวันออก วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2535 ปั้นภาพ พฤษภามิฬ หน้าบันศาลา นางสาวอัมพร
บุญประคองด้านทิศใต้ วัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2540 ปั้นซุ้มท้าวพระพรหม สถานีรรางไฟฟ้าเคเบิลคาร์
(เขาวัง) จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2540 ปั้นซุ้มท้าวพระพรหม สถานีรรางไฟฟ้าเคเบิลคาร์
(เขาวัง) จ.เพชรบุรี

พ.ศ. 2544 ปั้นภาพประเพณีไทย สะพานท่าสงฆ์ จ.เพชรบุรี

ภาพที่ 4 ซุ้มท้าวพระพรหม สถานีรรางไฟฟ้าเคเบิลคาร์ (เขาวัง) จ.เพชรบุรี

(ตัวอย่างพ.ศ. 2512 - 2544)

สรุปผลงานปูนปั้นประเภทความคิด เป็นงานปั้นล้อเลียนการเมือง และจิวัตร์ชาวบ้าน โดยผลงานปูนปั้นมาจากความคิดที่นอกกรอบเป็นงานปูนปั้นล้อการเมือง จากเหตุการณ์ต่อต้านนโยบายของรัฐบาลในสวนจิวัตร์ชาวบ้านเป็นผลงานการสืบสาน ประเพณีในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ทำให้ผลงานปูนปั้นของนายทองร่วง เอ็มโอบุชู้ มีความโดดเด่น เป็นที่น่ายกย่องแก่ผู้พบเห็นในความงามและความหมายที่น่าค้นหาจากผลงานปูนปั้นที่แฝง เรื่องราวการเสียดสีสังคมในยุคนั้นผนวกกับการคงอยู่ของวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

สรุปคุณค่าศิลปะปูนปั้นนายทองร่วง เอ็มโอบุชู้ พ.ศ. 2512 - 2544 จากการศึกษาแนวคิดผลงานปูนปั้น นายทองร่วง เอ็มโอบุชู้ ปี พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2544 พบว่า คุณค่าศิลปะผลงานปูนปั้น นายทองร่วง เอ็มโอบุชู้ มีพัฒนาการแนวคิดวิธีการสร้างสรรค์ ออกแบบปูนปั้นมีรูปแบบเฉพาะตัว มีรูปแบบผลงานปูนปั้นยึดตามแบบพื้นฐานต้นแบบจาก ลายไทย วรรณคดีไทย ประเพณีวัฒนธรรม เหตุการณ์กระแสดังคนผนวกกับหลักแนวคิด ธรรมะเป็นพื้นฐานเดิมของ นายทองร่วง เอ็มโอบุชู้ ตกผลึกแนวคิดถ่ายทอดผ่านงานศิลปะ ปูนปั้นผ่านรูปแบบวิถีคิดการสร้างสรรคใช้เรื่องราวไทย วรรณคดีไทย ประเพณีวัฒนธรรม เหตุการณ์กระแสดังคนนำมาสอดแทรกในผลงานศิลปะปูนปั้นประดับตกแต่งผนวกกับการสอดแทรกรูปบุคคลประกอบลวดลายอย่างหลากหลายโดยเฉพาะรูปล้อนักการเมือง หรือ บุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม และเรื่องราวร่วมสมัย หรือการพัฒนาเทคนิคการตกแต่งปูนปั้น บางอย่างกลับเป็นเพียงแนวทางการสร้างสรรค์แนวทางหนึ่งเท่านั้น หากใช้ลักษณะร่วมที่ ปรากฏความนิยมทั่วไปในผลงานของช่างปูนปั้นสกุลช่างเพชรบุรี หรืออาจกล่าวได้ว่า รูปแบบปูน นายทองร่วง เอ็มโอบุชู้ ที่ปรากฏในงานปูนปั้นในจังหวัดเพชรบุรี มีความหลากหลายตาม ปัจเจกบุคคล โดยความเป็นปัจเจกปูนปั้นของนายทองร่วง เอ็มโอบุชู้ หากใช้ลักษณะปูนปั้นอัน แตกต่างจากลักษณะที่เคยปรากฏมาก่อนในงานช่างไทย แต่เป็นความปัจเจกของ นายทองร่วง เอ็มโอบุชู้ ในแง่ของรสนิยม การสอดแทรกรายละเอียดและความถนัดในการเลือกใช้ หรือปั้น ลวดลายมากกว่าทำให้ผลงานศิลปะปูนปั้นเมืองเพชร มีคุณค่าเอกลักษณ์ที่ต่างจากปูนปั้น ทั่วไป

ภาพรวมเหตุปัจจัยบริบทปูนปั้นที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2544

เหตุปัจจัย นายทองร่วง เอ็มโອษฐีปี พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2544 พบว่า มี การพัฒนาการรูปแบบผลงานปูนปั้น สร้างเอกลักษณ์ผลงานปูนปั้น เป็นลักษณะรูปแบบ เฉพาะ นายทองร่วง เอ็มโອษฐี สืบเนื่องจากการเป็นลูกศิษย์ ครูพิน อินฟ้าแสง ส่งผลต่อ อิทธิพลรูปแบบลวดลายจึงทำให้ผลงานปูนปั้นแยกไม่ออกกว่าเป็นรูปแบบของ นายทองร่วง เอ็มโອษฐี หรือของครูพิน อินฟ้าแสง การพัฒนาการในรูปแบบ นายทองร่วง เอ็มโອษฐี จึง ปรับประยุกต์แนวทางผนวกแนวความคิดสอดแทรกเนื้อหาเรื่องราวกระแสดังคมในยุคปัจจุบัน ผ่านภูมิรู้เรื่องธรรมะผสมเหตุการณ์ และผลในเรื่องราวที่ถ่ายทอดลงไปในผลงานปูนปั้น แต่ ยังคงอนุรักษ์รูปแบบการปั้นของเดิมโดยวางกรอบแนวทางปูนปั้นไว้ 3 แนวทาง คือ 1) สวยงามมี เนื้อหาแบบประเพณี ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ เทพเจ้า และรามเกียรติ์ เนื้อหาแบบ ประเพณีเป็นแบบอย่างที่ยึดมั่นทั่วไปสำหรับงานศิลปกรรมเนื่องในศาสนาและเป็นแบบแผนที่ ปรากฏอยู่เสมอในงานช่างหลวงสืบเนื่องจนเป็นมาตรฐานสำหรับงานแบบประเพณีไทย สำหรับงานประดับเรื่องราวประเภทนี้ในงานปูนปั้นหน้าบันอาคารในจังหวัดเพชรบุรี 2) แนวคิด ได้แก่ เรื่องการเมือง เหตุการณ์ร่วมสมัย วรรณคดี เนื้อหาเกี่ยวกับความสนใจและประสบการณ์ ส่วนตัว เรื่อง คติธรรมทางศาสนาประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับการรับแรงบันดาลใจจากกระแสด งานศิลปะสมัยใหม่ ผนวกกับแนวทางการแสดงออกทางด้านรูปแบบที่มีมาก่อนในงานปูนปั้น เมืองเพชรบุรี 3) ปริศนาธรรมปูนปั้นเนื้อหาในกลุ่มนี้ คือ การแสดงภาพเกี่ยวกับคติธรรม บน พื้นฐานมุมมองทางพุทธศาสนาผ่านประสบการณ์ส่วนตัวเรื่อง คติธรรมทางศาสนาในรูปแบบ เชิงสัญลักษณ์ และการอุปมาอุปไมยผ่านเรื่องราวทางสังคมแวดล้อมในมุมมองของ นายทอง ร่วง เอ็มโອษฐี ผลงานประเภทนี้ยากแก่การตีความ เนื่องจากเนื้อหาเป็นคติธรรมรูปแบบ เฉพาะของ นายทองร่วง เอ็มโອษฐี เท่านั้น

3. ด้านการจัดการความรู้ผลงานศิลปะปูนปั้น นายทองร่วง เอ็มโອษฐี ศิลปิน แห่งชาติสาขาทัศนศิลป์(ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น)จังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัยนำข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์คุณค่า การสืบสานพัฒนาการ ปูนปั้นนายทองร่วง เอ็มโອษฐี ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น)

จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 – 2544 เสนอแนวทางการบริหารทางการจัดการความรู้สาย สกฐช่าง นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และความเป็นไปได้ของการสืบสานการจัดการ ความรู้ภูมิปัญญาปูนปั้นและเทคนิคแนวความคิดนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขา ทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี การจัดการความรู้ศิลปะปูนปั้น นาย ทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์ - ศิลปะปูนปั้น) จังหวัด เพชรบุรี นำหลักการแนวคิดยุทธศาสตร์ของกระทรวงวัฒนธรรม (2552) นโยบายด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ได้กล่าวถึง การฟื้นฟูและสืบสานคุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรม ไทย ทั้งที่เป็นวิถีชีวิต ประเพณีค่านิยมที่ดั้งเดิม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ ดังนี้ปลูก จิตสำนึกและกระตุ้นให้คนในชุมชนท้องถิ่นเกิดความตระหนักรู้มีความตื่นตัว และเข้ามามี ส่วนร่วมในการฟื้นฟู เผยแพร่ และสืบสานคุณค่าความหลากหลายของวัฒนธรรมไทยทั้งที่เป็น วิถีชีวิต ประเพณีค่านิยมที่ดั้งเดิม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการดูแลรักษาแหล่งอุทยาน ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ สนับสนุนให้ชุมชน และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ร่วมดำเนินการสืบค้น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมชุมชน รวมทั้ง ส่งเสริมให้ประชาชน ผู้สูงอายุ กลุ่มแกนนำ ผู้รู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสร้าง ระบบการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชน ตลอดจนรวบรวมจัดเป็น คลังข้อมูลในชุมชน พัฒนาระบบข้อมูลชุมชนในเป็นระบบ ร่วมบูรณาการในรายวิชา ประติมากรรมท้องถิ่นเพชรบุรี สาขาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมฯ มหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบุรี ดังนี้

กระบวนการแนวทางการจัดการความรู้

ในการจัดการความรู้การสืบสานอัตลักษณ์อันทิพลปูนปั้นนายทองร่วง เอมโอษฐ์ นั้น ใช้การนำเทคนิคแนวทางการปั้นปูนมาร่วมบูรณาการสร้างสรรคในการเรียนการสอน รายวิชาประติมากรรมท้องถิ่นเพชรบุรี รหัสวิชา 207326: 2(1-2-3) คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยมีผู้สอนได้แก่ ดร.สรไกร เรืองรุ่ง ใช้เวลาสอนเวลา 2 สัปดาห์ มีเทคนิคและแนวทางการปฏิบัติการกิจกรรมคือ ให้

นักศึกษาเลือกหัวข้อในการปฏิบัติสร้างสรรค์ศิลปะปูนปั้น 1 หัวข้อ ตามแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะปูนปั้นนายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) ดังนี้ 1) ประเภทผังธรรมชาติ 2) ประเภทความคิด 3) ประเภทสวยงาม

กรอบแนวคิดปฏิบัติงานปูนปั้น

รูปตัวอย่างปฏิบัติการกิจกรรม

1. ประเภทผังธรรมชาติ

ภาพที่ 5 ปั้นปูนประดับตกแต่งเรื่อง อโรคยา โถงโรงพยาบาลเพชรรัชต์ จ.เพชรบุรี

2. ประเภทความคิด

ภาพที่ 6 ซุ้มทำวพระพรหมม สถานีรณรางไฟฟ้าเคเบิลคาร์ (เขาวัง) จ.เพชรบุรี

3. ประเภทสวยงาม

ภาพที่ 7 รูปปูนปั้นพระพิฆเนศ หน้าพระวิหารวัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

จากการประเมินผล ตามกรอบการปฏิบัติการ ม.ค.อ 3 รายวิชาประติมากรรม เมืองเพชรบุรี รหัสวิชา 207326 : 2(1-2-3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สรุปผล การจัดการ ความรู้กิจกรรมการสืบสานภูมิปัญญาปูนปั้นและเทคนิคแนวความคิดนายทองรุ่ง เอ็มโษษฐ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์(ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น)จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. นักศึกษาได้เลือกตัวอย่างกิจกรรมปฏิบัติการ หัวข้อประเภทสวยงาม ตัวอย่างรูปปูนปั้นพระพิฆเนศ หน้าพระวิหารวัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

ภาพที่ 8 รูปตัวอย่างปูนปั้นพระพิฆเนศ หน้าพระวิหารวัดมหาธาตุวรวิหาร จ.เพชรบุรี

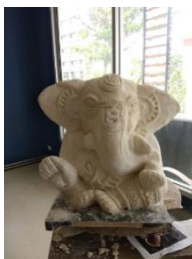
ผลงานปูนปั้นนักศึกษา

ภาพที่ 9 ตัวอย่างที่ 1 ผลงานปูนปั้นนักศึกษารายวิชาประติมากรรมเมืองเพชรบุรี : 2(1-2-3)
รหัสวิชา 207326มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ภาพที่ 10 ตัวอย่างที่ 2 ผลงานปูนปั้นนักศึกษารายวิชาประติมากรรมเมืองเพชรบุรี: 2(1-2-3)
รหัสวิชา 207326มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ภาพที่ 11 ตัวอย่างที่ 3 ผลงานปูนปั้นนักรักรายวิชาประติมากรรมเมืองเพชรบุรี : 2(1-2-3)
รหัสวิชา 207326มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ภาพที่ 12 ตัวอย่างที่ 2 ผลงานปูนปั้นนักรักรายวิชาประติมากรรมเมืองเพชรบุรี : 2(1-2-3)
รหัสวิชา 207326มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สรุปผลกิจกรรมการจัดการความรู้สืบสานภูมิปัญญาปูนปั้นและเทคนิคแนวความคิดนายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น)จังหวัดเพชรบุรี

ผลการปฏิบัติกิจกรรมพบว่านักศึกษาไม่เลือกหัวข้อประเภทธรรมะ (ปริศนาธรรม) เพราะการปั้นปูนประเภทธรรมะเป็นเรื่องยาก ต้องศึกษาธรรมะและก่อปรกกับการตีความหมายของปริศนาธรรมเป็นเรื่องในการเข้าถึงหลักพระธรรม ในส่วนประเภทความคิดนักศึกษามองว่าการเมืองหรือวิถีชีวิตท้องถิ่นต้องเข้าถึงบริบทวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรีผนวกกับการหา

ข้อมูลเชิงลึก นำข้อมูลมาสังเคราะห์เหตุการณ์เปรียบเทียบเสียดสีบริบทรูปแบบสังคมและการตีความจำกัดด้วยเวลาปฏิบัติการสร้างสรรค้ปั้นปูน นักศึกษาจึงเลือกหัวข้อประเภทสวยงาม เนื่องจากรูปทรงตัวอย่างรูปปั้นพระพิฆเนศเป็นรูปทรงที่ดูโครงสร้างไม่ซับซ้อน ที่สำคัญนักศึกษาไม่ต้องตีความในเรื่องงานปูนปั้น ใช้วิธีการดำเนินการปฏิบัติกรขึ้นรูปโครงสร้างประติมากรรมจากรายวิชาประติมากรรมเมืองเพชรบุรี นำมาใช้ในการปฏิบัติงานสร้างสรรค์รูปปั้นพระพิฆเนศ ดังตัวอย่างที่กำหนด ผวกกับปูนดำเพชรบุรีสำเร็จรูปนักศึกษาก็ไม่มีความคุ้นเคยปูนดำเพชรบุรีจึงทำให้เกิดปัญหาในการขึ้นรูปปูนปั้นในระยะแรก กอปรกับพื้นฐานการปั้นลวดลายไทยยังไม่เข้าถึงเทียบเคียงกับงานตัวอย่างเนื่องจากจำกัดด้วยระยะเวลา แต่ผลของภาพรวมการสร้างที่ได้ค่อนข้างดีผนวกกับระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรม 2 สัปดาห์ นักศึกษาในรายวิชาประติมากรรมเมืองเพชรบุรี รหัสวิชา 207326 : 2(1-2-3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้เรียนรู้และเข้าใจกิจกรรมการสืบสานองค์ภูมิปัญญาปูนปั้นและเทคนิคแนวความคิดนายทองร่วง เอ็มโอบุชฌุ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี

การอภิปรายผล

รูปแบบพัฒนาผลงานศิลปะปูนปั้นนายทองร่วง เอ็มโอบุชฌุภายในจังหวัดเพชรบุรี มีความโดดเด่นทั้งทางด้านรูปแบบความสมมาตร ซึ่งเป็นการพลิกแพลงสติปัญญาอารมณ์ความรู้สึกของนายทองร่วง เอ็มโอบุชฌุ ผ่านสร้างสรรค์การปั้นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของงานปูนปั้นและเนื้อหาที่สามารถสื่อความหมาย ทั้งทางด้านการเมือง วิถีชีวิตและปรีศนาธรรม โดยเนื้อหาเรื่องราวเป็นเรื่องที่นายทองร่วง เอ็มโอบุชฌุ มีความผูกพัน รู้จัก คั่นเคย เกี่ยวกับธรรมชาติวิถีชีวิตชาวบ้าน และการเมืองทำให้ผลงานปูนปั้นนายทองร่วง เอ็มโอบุชฌุ มีรูปแบบเฉพาะเป็นที่ประจักษ์ที่ต่างจากผลงานงานปูนปั้นทั่วไปจนได้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) พุทธศักราช 2554 โดยแบ่งพัฒนาการปูนปั้น (ช่วงแรก พ.ศ. 2504 – 2510) ช่วงแรกเป็นการเรียนรู้จากครูช่างการปั้นปูนระยะแรกนั้นประเภทสวยงาม ได้เลียนแบบจากงานเก่าและขอคำปรึกษาจากครูพิน อินฟ้าแสง ผลงานส่วนใหญ่ใช้ลายไทยพื้น

เป็นเช่น ลายกระจัง ลายยักษ์แบก ลายลิงแบก เป็นลายพื้นฐานปฏิบัติฝึกฝนจนเชี่ยวชาญนำไปสู่ความเป็นช่างปูนปั้นออกรับงานปูนปั้นด้วยตัวเอง นำไปสู่ช่วงพัฒนาการปูนปั้น (นายทองร่วง เอมโอษฐ์ พ.ศ.2512 - 2544)

นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ปรับวิธีการ รูปแบบ การแก้ปัญหา และแนวความคิด ในการสร้างสรรค์ผลงานโดยมีการประยุกต์สร้างความแตกต่างผลงานปูนปั้นของนายทองร่วง เอมโอษฐ์ เป็นผลงานที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองตามฉบับงานปูนปั้นเมืองเพชร อีกทั้งในผลงานจำแนกรูปแบบการปั้นเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ ประเภทสวยงาม ประเภทแฝงธรรมะ และประเภทความคิด ขอบเขตภายในจังหวัดเพชรบุรีจำแนก ดังนี้ 1) ประเภทสวยงามเป็นการการออกแบบลวดลายปูนปั้น วิธีการทำงาน และวัสดุต่างๆ ที่ยังคงยึดตามแบบโบราณโดยใช้ลายไทยเป็นหลักและรูปแบบตัวอย่างในวรรณคดีไทย เป็นต้น 2) ประเภทแฝงธรรมะ (ปริศนาธรรม) งานปูนปั้นเป็นการสอดแทรกคติธรรมโดยใช้หลักพระอภิธรรมในพระไตรปิฎกที่สอนให้รู้จักธรรมชาติรูปแบบปูนปั้นความอสมมาตร ซึ่งเป็นการพลิกแพลงสติปัญญาอารมณ์ความรู้สึกของนายทองร่วง เอมโอษฐ์ ใช้แนวทางหลักธรรมจากการบวชเรียนมาในอดีตถ่ายทอดผ่านสร้างสรรค์การปั้นลวดลายปูนปั้น ดังนั้นเพื่อเข้าถึงสร้างอรรถรสในการชมเวลาชมผลงานปูนปั้นจึงต้องเข้าถึงที่มาของผลงานจึงจะตีความของผลงานปูนปั้นที่แฝงธรรมะปริศนาธรรมได้หรืออธิบายจากผู้รู้จึงจะเข้าใจความหมายยิ่งขึ้น 3) ประเภทความคิด ซึ่งเป็นงานปั้นล้อเลียนการเมืองและกิจวัตรชาวบ้าน โดยผลงานปูนปั้นความคิดที่นอกกรอบเป็นงานปูนปั้นล้อการเมือง จากเหตุการณ์ต่อต้านนโยบายของรัฐบาลในสวนกิจวัตรชาวบ้านเป็นผลงานการสืบสานประเพณีในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ทำให้ผลงานปูนปั้นของนายทองร่วง เอมโอษฐ์ มีความโดดเด่นเป็นที่น่าจดจำแก่ผู้พบเห็นในความงามและความหมายที่น่าค้นหาจากผลงานปูนปั้นที่แฝงเรื่องราวการเสียดสีสังคมในยุคนั้น ผนวกกับการคงอยู่ของวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี นำไปสู่การจัดการความรู้แนวทางการบริหารทางการจัดการความรู้สายสกุลช่าง นายทองร่วง เอมโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี

ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และความเป็นไปได้ของการสืบสานการจัดการความรู้ภูมิปัญญาปูนปั้นและเทคนิคแนวความคิดนายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรีโดยการร่วมบูรณาการในรายวิชา ประติมากรรมท้องถิ่นเพชรบุรี สาขาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ผลที่ได้พบว่านักศึกษาไม่เลืกหัวข้อประเภทธรรมะ (ปริศนาธรรม) เพราะการปั้นปูนประเภทธรรมะเป็นเรื่องยากต้องศึกษาธรรมะและกอบการตีความหมายของปริศนาธรรมเป็นเรื่องในการเข้าถึงหลักพระธรรมในส่วนประเภทความคิดนักศึกษามองว่าการเมืองหรือวิถีชีวิตท้องถิ่น ต้องเข้าถึงบริบทวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี ผนวกกับการลงลึกหาข้อมูลเชิงลึกข้อมูลนำมาสังเคราะห์เหตุการณ์เปรียบเทียบ เสียตสีบริบทรูปแบบสังคม และการตีความจำกัดด้วยเวลาปฏิบัติการสร้างสรรค์ปั้นปูน นักศึกษาจึงเลืกหัวข้อประเภทสวยงามเนื่องจากรูปทรงตัวอย่างรูปปั้นพระพิฆเนศเป็นรูปทรงที่ดูโครงสร้างไม่ซับซ้อน ที่สำคัญนักศึกษาไม่ต้องตีความในเรื่องงานปูนปั้น ผลของภาพรวมการสร้างสรรผลงานปูนปั้น นักศึกษาที่ได้ค่อนข้างดีผนวกกับระยะเวลาปฏิบัติการกิจกรรม 2 สัปดาห์ นักศึกษาในรายวิชา ประติมากรรมเมืองเพชรบุรี รหัสวิชา 207326: 2(1-2-3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้เรียนรู้และเข้าใจกิจกรรมการสืบสานองค์ความรู้ภูมิปัญญาปูนปั้นและเทคนิคแนวความคิดนายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์-ศิลปะปูนปั้น) จังหวัดเพชรบุรี เป็นแนวทางการอนุรักษ์คงอยู่สืบสานศิลปะปูนปั้นอยู่คู่จังหวัดเพชรบุรีสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาดูงานศิลปะปูนปั้นจังหวัดเพชรบุรีหน่วยงานภาครัฐเข้าร่วมสืบสานต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืนในคุณค่าศิลปะปูนปั้นที่นับวันจะเลือนลางหายไปจากสังคม
2. งานปูนปั้นประดับในสถานที่ต่างๆภายในจังหวัดเพชรบุรีควรมีแผนที่วัฒนธรรมปูนปั้นในแต่ละยุคสมัยเพื่อเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์คุณค่าปูนปั้นจังหวัดเพชรบุรี
3. การสืบสานภูมิปัญญาศิลปะปูนปั้นเพชรบุรีควรมีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เข้าไปในระบบการศึกษาภายในจังหวัดเพชรบุรี เริ่มต้นตั้งแต่ระดับ ปฐมวัยจนถึงมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา เครืออู๋ฉัย. (2537). การศึกษางานปูนปั้นสกุลช่างเพชรบุรี: กรณีตัวอย่าง
วัดสระบัว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชา
โบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกริกชัย ขาติไทยไตรรงค์. (2550). เพชรบุรีเมืองงาม งามงานสกุลช่างเมืองเพชร
(พิมพ์ครั้งที่ 2). เพชรบุรี: ธรรมสาร.
- ชนิษฐา นิลม่วง. (2549). การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของสื่อพื้นบ้าน: กรณีศึกษางาน
ปูนปั้น จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
สื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุลทัศน์ พยาฆรานนท์. (2534). ปูนปั้นเมืองเพชรบุรี. เอกสารประกอบการสัมมนา
ทางวิชาการ เรื่องเพชรบุรี พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม
สถาบันไทยศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรงพันธ์ อินฟ้าแสง. (2542). พัฒนาการศิลปะพื้นเมืองเพชรบุรี: กรณีศึกษา ประวัติและ
ผลงานของดำรงพันธ์ อินฟ้าแสง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทองร่วง เอ็มโอษฐ์. ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์ ศิลปะปูนปั้น).
สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2560.
- พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจด์. (2561). กรณีศึกษาชุมชนสู่ชุมชน. วารสารวิชาการมนุษยสังคม
ปริทัศน์, 20(1), 229-237.
- ศรีนิवासัน. (2545). สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวกับความงามและศิลปะ.
แปลโดย สุเชาวน์ พลอยชุม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ศศิภา ปัญญาวัฒนาสกุล และคณะ. (2559). การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ชุมชน.
วารสารวิชาการมนุษยสังคมปริทัศน์, 18(2), 15.
- สันติ เล็กสุขุม. (2522). วิวัฒนาการของชั้นประดับลวดลาย และลวดลายสมัยอยุธยา
ตอนต้น. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.

สันติ เล็กสุขุม. (2534). **ลวดลายปูนปั้นแบบอยุธยาตอนปลาย** (พ.ศ. 2172-2310).

กรุงเทพฯ: สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.

_____. (2548ก). **ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย (ฉบับย่อ): การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

_____. (2548ข). **รวมบทความ มุมมอง ความคิดและความหมาย: งานช่างไทยโบราณ**. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

_____. (2550ก). **งานช่างหลวงแห่งแผ่นดิน** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

_____. (2550ข). **ศิลปะอยุธยา: งานช่างหลวงแห่งแผ่นดิน** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

_____. (2553). **พัฒนาการของลายไทย: กระทบกับเอกลักษณ์ไทย**. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.